

Til
Region Nord

Dokumenttype
Notat

Dato
20-12-2013

HELIPORT LOKALISERINGSANALYSE, AALBORG

HELIPORT LOKALISERINGSANALYSE, AALBORG

Revision **2**
Dato **20-12-2013**
Udarbejdet af **RIGJ, ALBC**
Kontrolleret af **ALBC**
Godkendt af **ALBC**
Beskrivelse **Notat om placering af heliport i Aalborg**

Ref. 1100006884

INDHOLD

1.	Intro	1
1.1	Region Nordjyllands funktionskrav	1
2.	Hovedforslag – en placering ved Renseanlæg Vest	2
2.1	Kommuneplan 2009 for Aalborg Kommune	4
2.2	Lokalplan nr. 05-001	5
2.3	Naturbeskyttelsesinteresser	5
2.4	Smitterisiko fra slamudlægningsarealer	6
2.5	Støjpåvirkning af naboarealer	6
2.6	Vindpåvirkning af omgivelser	7
3.	Alternativ A - en placering ved Ny Nibevej Nord	8
3.1	Kommuneplan 2009 for Aalborg Kommune	9
3.2	Støjpåvirkning af naboarealer	10
3.3	Vindpåvirkning af omgivelser	10
4.	Fravalgte alternativer	11

1. INTRO

Region Nord ønsker at etablere en ny helikopterlandingsplads (i det følgende kaldet heliport) i Aalborg, der skal erstatte den eksisterende heliport ved Ralvej.

Der er udarbejdet en lokaliseringsanalyse, der har til formål at finde en ny egnet lokalisering til en heliport. Der forventes fremadrettet op til følgende landinger på den nye heliport:

- ca. 100 landinger pr. år med militærhelikopteren EH 101.
- ca. 100 landinger pr. år med akutlægehelikoptere.

Alle helikopterlandinger med både militærhelikopteren EH 101 og akutlægehelikopteren fordeles med ca. 75 % om dagen og ca. 25 % om natten.

I nærværende notat er præsenteres et forslag til placering af den ny heliport ved Renseanlæg Vest og en alternativ placering ved Ny Nibevej Nord samt en skematisk overblik over fravalgte alternativer.

Notatet indeholder væsentlige planmæssige forudsætninger for lokaliseringen af en ny heliport. Notatet indeholder ikke alle de plan- og miljømæssige forhold, der vil skulle belyses udførligt i VVM-redegørelse for projektet.

1.1 Region Nordjyllands funktionskrav

Notatet er baseret på følgende funktionskrav til heliporten i Aalborg Vest, der er oplyst af Region Nordjylland:

- Heliporten skal kunne beflyves af Flyvevåbnets helikoptertype EH 101, der maksimalt kan veje 15.600 kg og har en totallængde på 22,8 m. Dette betyder, at alle relevante mulige typer lægehelikoptere også vil kunne lande på landingspladsen, da deres vægt ligger under 6.800 kg.
- Heliporten skal ligge så tæt på Sygehus Syd i Aalborg, som det er muligt, da en kort transporttid er afgørende for patienten.
- Heliporten skal kunne beflyves 24 timer i døgnet.
- Heliporten forsynes med belysning, vindpose og brandslukningsudstyr m.m. jf. Trafikstyrelsens krav.
- Der etableres ikke tankanlæg ved heliporten.
- Heliporten skal kunne ryddes med snerydder.
- Heliporten placeres i forhold til nærliggende bygninger m.m. så hindringsgrænseplanet jf. luftfartslovens BL 3-8 kan overholdes i videst mulige omfang.

2. HOVEDFORSLAG – EN PLACERING VED RENSEANLÆG VEST

Heliporten er placeret på terræn vest for Renseanlæg Vest. Det ønskes at etablere heliporten på dette sted, da:

- Området ligger forholdsvis tæt på Sygehus Syd. Transporttiden til Sygehus Syd i Aalborg er afgørende for lokalisering af heliporten, da tidsfaktoren er afgørende for patienternes behandlingssikkerhed.
- Der er over 150 meter til nærmeste støjfølsomme anvendelse (kolonihaver), selv om området har en bynær placering.
- Det er muligt at overholde hindringsgrænseplanet, jf. luftfartslovens BL 3-8. Der er ingen hindringer nær heliporten, og der kan således anvendes en indflyvningssektor på 360 grader. Indflyvningssektoren er dog ikke endeligt fastlagt endnu, da den afhænger af Trafikstyrelsens godkendelse.
- Flyvertaktisk Kommando og Nordic Air Ambulance har udtalt, at de anbefaler en fjordnær placering pga. sikrere indflyvningsforhold i dårligt vejr.
- Der er forholdsvis begrænset færdsel omkring heliporten.
- Heliporten er placeret på et offentligt selskabsejet areal efter aftale med grundejeren og kræver derfor ikke ekspropriation af 3. mands jord.
- Anvendelse af arealet til heliport er midlertidig indtil et nyt universitetshospital er klar til brug i Aalborg Øst.
- Det vurderes ikke muligt at placere heliporten tættere på Sygehus Syd uden væsentlige større miljøeffekter for naboer og væsentligt større anlægsudgifter.
- Arealet fremstår ikke som et uberørt naturareal, men det er en del af de arealer, der er lokalplanlagt til renseanlæg m.m.
- Udover befæstede arealer er det meget begrænset hvilke tekniske anlæg, der vil blive etableret, hvorfor den landskabelige effekt af anlægget vil være meget begrænset.
- Det forventede aktivitetsniveau vil være begrænset, men meget vigtig for de patienter der transporteres.

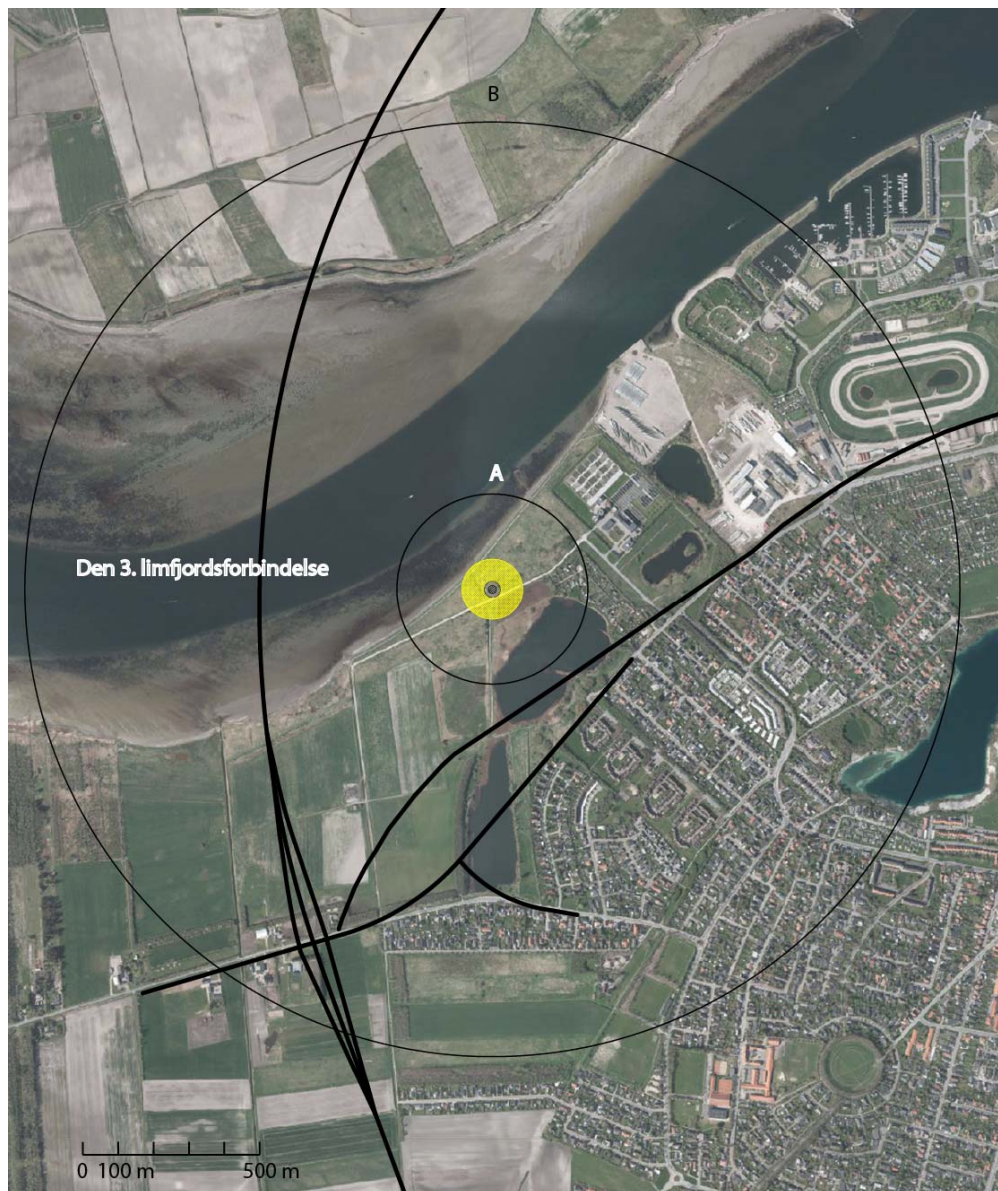
Luftfartslovens BL 3-8 ligger til grund for udformning af heliporten, herunder fastlæggelse af hindringsgrænseplanet omkring heliporten.

Heliporten er placeret således, at kravene til hindringsgrænseplanet er overholdt. Der er dog <5 meter mellem hindringsgrænseplanet og adgangsvejen samt stier i det åbne land. Der er sparsomt færdsel på de nævnte veje og stier, samt god oversigtsforhold ved indflyvning til heliporten. Yderligere vil ambulancefolk være til stede ved heliporten under landing, så samlet vurderes det indledningsvist ikke at udgøre et problem, at hindringsgrænseplanet gennembrydes af veje og stier. Trafikstyrelsen vil skulle godkende dette forhold.

Figur 1 - Placering af heliporten vest for Renseanlæg Vest i Aalborg. Der vil være ca. 300 m grusvej fra heliporten til indgangsporten til Renseanlæg Vest på Mølholmsvej.

Centrum af heliporten ved Renseanlæg Vest er placeret ved koordinat: 552119.2138, 6322947.4863 (koordinatsystem: Euref 89).

Figur 2 Heliporten med angivelse af indflyvningssektor på 360 grader (sorte cirkler om heliporten). Højden på hindringsgrænseplanet (ved de sorte cirkler) over terrænet i indflyvningssektoren er markeret med A=19,6 m og B=150 m.

2.1 Kommuneplan 2009 for Aalborg Kommune

- Retningslinje 13.1 – Veje

Vest for området er der reserveret arealer til en eventuel kommende 3. limfjordsforbindelse. Lovadministration, planlægning og anlægsvirksomhed m.v. må ikke føre til dispositioner, der hindrer mulighed for at realisere planerne for nye vejanlæg.

Der er bl.a. reserveret følgende:

- En 200 meter bred korridor til en ny motorvejs-vestforbindelse.
- En 50 meter bred korridor til forbindelsen mellem den nye motorvejsforbindelse ved Møhlholmsvej og Aalborg Vestby ved Nørholmsvej.
- En korridor i variabel bredde til anlæg af tilslutningsanlæg ved Mariendal Mølle samt forbindelsesveje til Hobrovej via Dallvej, Skelagervejs forlængelse med tilslutning til Ny Ni-bevej samt linjeføringsvariant for anlæggets forløb fra Ny Lufthavsvej til eksisterende tilslutningsanlæg til motorvejen E39 ved Vestbjerg.

Den skitserede heliport berører ikke de reserverede arealer.

- Retningslinje 11.4.1 - Område A – Det nære kystlandskab

Området er beliggende i det nære kystlandskab, område A, og inden for strandbeskyttelseslinjen. Område A skal som hovedregel friholdes for byudvikling, større tekniske anlæg, ferie- og fritidsanlæg, råstofindvinding mv. Der kan tillades etablering af primitive overnatningsanlæg samt støttepunkter for friluftslivet og formidlingsaktiviteter i eksisterende bygninger. Det er en forudsætning, at landskabelige og naturmæssige interesser ikke tilsidesættes. Derudover kan der i beskedent omfang tillades byggeri i landsbyer, udvidelse af eksisterende campingpladser, råstofindvinding og byggeri til fiskerierhverv, hvor der er en særlig planlægningsmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering.

- Retningslinje 14.1.2 – Tekniske anlæg i kystnærhedszonen

Området er beliggende i det nære kystlandskab, område A. Nye, synlige tekniske anlæg må ikke etableres i kystnærhedszonens område A. Hvis placering i kystnærhedszonen er nødvendig, skal anlæg placeres i område B eller C landværts eksisterende anlæg eller byzone.

- Retningslinje 11.3.8 – Økologiske forbindelser

Området er beliggende i en økologisk forbindelse (strandeng). I de økologiske forbindelser skal planlægning og administration vedrørende arealanvendelsen og tilstanden forbedre levesteder og spredningsmuligheder for de dyr og planter, som forbindelserne skal sikre.

- Retningslinje 11.3.9 – Barrierer for dyre- og plantelivet

Området er beliggende i en økologisk forbindelse (strandeng). I de økologiske forbindelser skal barrierer for spredningen af dyr og planter så vidt muligt undgås. Hvor et nyt anlæg med barrierevirkning ikke kan undgås, skal virkningen reduceres mest muligt.

- Rammeområde 3.4.A1 - Fjordengene

Området er omfattet af rammeområde 3.4.A1 Fjordengene i Kommuneplan 2009 for Aalborg Kommune. Området anvendes fastlægges til rekreative formål, naturbeskyttelse, landbrug (ekstensiv) og oplagsvirksomhed (kun udlæg af slam/sand og kun i område afgrænset hertil i lokalplan 05-001).

Det vurderes, at etablering af en heliport på området ikke er i overensstemmelse med kommuneplanens rammebestemmelser. Heliporten vil derfor skulle godkendes via et nyt kommuneplantillæg.

2.2 Lokalplan nr. 05-001

Området er omfattet af lokalplan nr. 05-001 for renseanlæg ved Norden. Lokalplanen fastlægger områdets anvendelse til offentlige formål som renseanlæg, slamdeponeringsanlæg, rekreative formål samt erhvervsformål (råstofindvinding).

Det vurderes, at etablering af en heliport på området ikke er i overensstemmelse med lokalplanen. Heliporten kræver derfor, at der vedtages en ny lokalplan for anlægget.

2.3 Naturbeskyttelsesinteresser

Strandbeskyttelseslinje

Området er beliggende inden for strandbeskyttelseslinjen langs Limfjorden. Tilstandsændringer (herunder byggeri, matrikulære ændringer, beplantning og anlæg) inden for strandbeskyttelseslinjen kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 15.

Beskyttet natur

Området er beliggende inden for et område, der er registreret som beskyttet natur, overdrev. Ændringer i tilstanden af det beskyttede overdrev kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Søbeskyttelseslinje

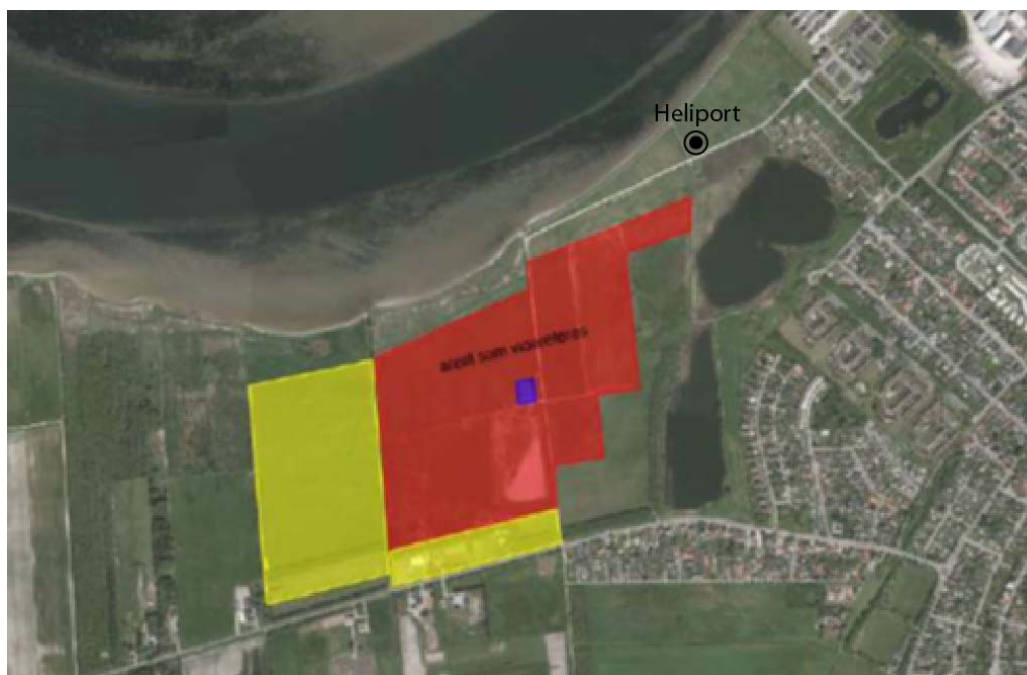
En mindre del af området kan være omfattet af en søbeskyttelseslinje. Tilstandsændringer (herunder byggeri, beplantning og anlæg) inden for 150 meter fra sø kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 16.

Natura 2000

Der er ca. 2,5 km fra heliporten til de nærmeste Natura 2000-områder, der er beliggende vest herfor. Indflyvningssektoren kommer ikke ind over Natura 2000-områderne. Natura 2000 området grænser i forvejen op til Aalborg Lufthavns arealer ca. 4,5 km nord for heliporten.

2.4 Smitterisiko fra slamudlægningsarealer

Der er foretaget en indledende vurdering af smitterisikoen som følge af heliportens nærhed til slamudlægningsarealerne ved Renseanlæg Vest. Vurderingen bygger på miljøgodkendelsen (af 16-12-1998) til deponering af sand og overskudsslam ved Renseanlæg Vest. Videre er anvendt rapporten "Sand- og slamudlægningsarealer på RAV og RAØ" af 11-09-2013.

Figur 3 Slamudlægningsarealer nær heliport ved Renseanlæg Vest. De røde områder ønskes videreført, de gule områder ønskes ikke videreført, mens det blå område er oplagsplads. Heliporten er vist med en cirkel

Det vurderes, at aktiviteterne på slamspredningsarealerne sydvest for den nye heliport udgør ubetydelig sundhedsrisiko for patienterne.

Først og fremmest opholder sig patienterne udendørs ved overførsel fra ambulance til helikopter og omvendt ret begrænset tid. For det andet finder håndteringen af slammet også sted i et begrænset tidsrum samt på en forholdsvis stor afstand fra helipladsen, hvilket vil gøre det svært, hvis ikke umuligt, for bioaerosolerne at overleve transporten fra slamspredningsarealerne til heliporten taget i betragtning deres ringe evne at overleve uden for deres beskyttede miljø.

2.5 Støjpåvirkning af naboarealer

Nærmeste støjfølsomme nabo er en kolonihave, der ligger ca. 170 m øst for centrum af heliporten.

Af Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1640 fra 2006 om godkendelse af listevirksomhed fremgår det, at listevirksomheder ikke må anlægges eller påbegyndes, før der er meddelt godkendelse heraf. Flyvepladser er optaget som listevirksomhed på bekendtgørelsens bilag 1 under pkt. H 101 og er derfor miljøgodkendelsespligtige efter miljøbeskyttelsesloven.

Det fremgår dog af Miljøministeriets vejledning nr. 5 fra 1994 om støj fra flyvepladser, samt af tillæg nr. 5 fra 2013 til vejledningen, at flyvepladser, der alene anvendes til hospitalsrelaterede flyvninger, er undtaget støjregulering.

Efter Miljøstyrelsens opfattelse er helikopterlandingspladser, der alene anvendes i forbindelse med hospitalsrelaterede flyvninger samt tilbageflyvninger i direkte tilknytning hertil, ikke miljøgodkendelsespligtige, og støj fra aktiviteterne på disse pladser kan heller ikke reguleres ved påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 42.

På baggrund af ovenstående er der foreløbigt ikke foretaget en nærmere støjvurdering af heliporten i Aalborg. Støjpåvirkningen af blandt andet kolonihaveområdet, der ligger ca. 160 m øst for heliporten, vil blive nærmere vurderes i en VVM-redegørelse. Det vurderes indledningsvist ikke, at de normale vejledende støjgrænser for de nærliggende støjfølsomme områder vil kunne overholdes ved placeringen af heliporten ved Renseanlæg Vest.

2.6 Vindpåvirkning af omgivelser

Særligt nærområdet omkring heliporten med tilhørende veje og stier vil blive påvirket kraftigt af vind fra flyvende helikoptere ved start og landinger på heliporten. Forsvarets EH 101 vil give markant kraftigere vindeffekter end de mindre lægehelikoptere.

Målingerne på induceret vind ved helikopterlandinger foretaget ved Bornhold Lufthavn viser, at vinden opstår pludseligt, hvorefter den aftager langsomt. Dvs. at vindpåvirkningen vil føles som et pludseligt, kraftigt vindstødt.

Flyvevåbnet kræver som udgangspunkt, at der er 100 m fra centrum af en heliport på terræn der beflyves af EH 101 til nærmeste vej og sti. Dette krav kan ikke overholdes ved heliporten ved Renseanlæg Vest, men Flyvevåbnet anbefaler alligevel lokaliteten som den foretrukne lokalitet i Aalborg.

Dette begrundes med, at der for piloter er godt udsyn over området ved heliporten under ind- og udflyvning. Tilsvarende kan man fra området omkring heliporten let se en indflyvende helikopter. Videre anvendes veje og stier nær heliporten kun af en begrænset trafik, og vejen er desuden afspærret af en bom med lås.

Det må dog antages, at støjen, som generes af en helikopter, kombineret med dens store synlighed, vil gøre, at personer i området er opmærksomme på dens passage, og at de dermed vil have tilstrækkeligt tid til at forberede sig på vindpåvirkningen. Det vurderes derfor, at der ikke foreligger nogen personsikkerhedsmæssige problemer i helikopterpassagen.

3. ALTERNATIV A - EN PLACERING VED NY NIBEVEJ NORD

Heliporten er placeret på terræn nord for Ny Nibevej. Luftfartslovens BL 3-8 ligger til grund for udformning af heliporten, herunder fastlæggelse af hindringsgrænseplanet omkring heliporten. Heliporten er placeret således, at kravene til hindringsgrænseplanet er overholdt.

Aalborg Kommune har mail af 04-10-2013 uformelt tilkendegivet, at der kan forventes godkendt en ny vejtilslutning fra Ny Nibevej til heliporten vist med en pil på nedenstående kort.

Ca. 22 m syd for Ny Nibevej ligger en øst-vest gående elluftledning. Himmerlands Elforsyning har d. 23-10-2013 oplyst, at elluftledningen har en højde på ca. 5-6 m, og at der skal tillægges en respektafstand til ledningen på 6 meter over og ved siden af.

Figur 4 Placering af heliport ved Ny Nibevej (Nord). Luftledningen vist med kortet med en rød linje. Adgangsvejen til Ny Nibevej går ad en eksisterende markvej, som tilsluttes Ny Nibevej i en ny overkørsel. Der vil være ca. 550 m grusvej fra heliporten til udkørslen til Ny Nibevej.

Centrum af heliporten ved Ny Nibevej er placeret ved koordinat: 551703.4707, 6319756.0840 (koordinatsystem: Euref 89).

Figur 5 Heliporten med angivelse af indflyvningssektor på 360 grader (sorte cirkler om heliporten). Højden på hindringsgrænseplanet (ved de sorte cirkler) over terræn er markeret med A=19,6 m og B=150 m. En elluftledning synd for Ny Nibevej er vist med en rød linje.

3.1 Kommuneplan 2009 for Aalborg Kommune

- Retningslinje 13.1 – Veje

Øst for området er der reserveret arealer til en eventuel kommende 3. limfjordsforbindelse. Lovadministration, planlægning og anlægsvirksomhed m.v. må ikke føre til dispositioner, der hindrer mulighed for at realisere planerne for nye vejanlæg.

Der er bl.a. reserveret følgende:

- En 200 meter bred korridor til en ny motorvejs-vestforbindelse
- En 50 meter bred korridor til forbindelsen mellem den nye motorvejsforbindelse ved Møhlholmsvej og Aalborg Vestby ved Nørholmsvej.
- En korridor i variabel bredde til anlæg af tilslutningsanlæg ved Mariendal Mølle samt forbindelsesveje til Hobrovej via Dallvej, Skelagervejs forlængelse med tilslutning til Ny Ni-

bevej samt linjeføringsvariant for anlæggets forløb fra Ny Lufthavnsvej til eksisterende tilslutningsanlæg til motorvejen E39 ved Vestbjerg.

Den skitserede heliport berører ikke de reservede arealer.

- Rammeområde 6.6.N6 - Dragstrupkilen

Området er omfattet af rammeområde 6.6.N6 Dragstrupkilen i Kommuneplan 2009 for Aalborg Kommune. Området anvendelse fastlægges til institution, rekreative formål, landbrug, naturbeskyttelse, råstofgravning, skov og grundvandsbeskyttelse.

Det vurderes, at etablering af en heliport på området ikke er i overensstemmelse med kommuneplanens rammebestemmelser.

Området er ikke omfattet af en lokalplan.

3.2 Støjpåvirkning af naboarealer

Heliporten ligger ca. 1 km vest fra nærmeste bolig i den vestlige udkant af Aalborg. Helikopterflyvningen vurderes indledningsvist ikke at give anledning til væsentlige støjgener for naboer. Der er ikke udført støjberegninger for beflyvningen af heliporten.

3.3 Vindpåvirkning af omgivelser

Heliporten ligger ca. 550 m nord for den nærmeste offentlige vej og vurderes indledningsvist ikke at give anledning til vindgener for mennesker og trafikanter. Forholdet til græssende husdyr omkring heliporten er ikke afklaret og skal vurderes.

4. FRAVALGTE ALTERNATIVER

I forbindelse med lokaliseringen af en ny egnet lokalitet til heliporten i Aalborg har der været undersøgt en lang række placeringsmuligheder. Af nedenstående skema er de fravalgte alternative placeringsmuligheder og begrundelsen for fravalgte opřidset.

For hver fravalgte lokalitet er listen over begrundelser for fravalget ikke udtømmende, da de enkelte lokaliteter er blevet fravalgt, så snart der er erkendt væsentlige problemer for de enkelte lokaliteter.

Begrundelse for fravalg	Fravalgte alternativer *								
	Ny Nibevej Syd	Chang Boldklubs baner	Mølleparken	Atletikstadion ved Hobrovej	Rustenburg - postcentralen	Arealer ved travbanen	Areal ved Egholm Færgeleje	Areal overfor Kvickly ved Strandvejen	Dyreskuepladsen ved Hobrovej
Hensyn til eksisterende arealanvendelse		X	X			X			
Ikke muligt at overholde hindringsgrænseflader/sikkerhedsafstande			X	X	X	X		X	
For kort afstand til boliger pga. støjensyn		X			X	X	X	X	
For lang afstand til sygehuset	X								X
Hensyn til eksisterende trafik og parkeringsarealer		X					X		X
Fældning af træer/fredskov			X	X				X	

* Alle alternativer er fravalgt af Aalborg Kommune og Region Nordjylland i fællesskab. Rambøll har kun været involveret i vurderingen af Ny Nibevej Syd.